

B.A. (2022) (SEM/CR) CBCS Part-II Semester-III Examination: Oct/Nov.-2023**Economics (IDS) Paper-I****COO1: Principles of Cooperation****Day and Date: Monday, 04/12/2023****Total Marks: 60****Time: 11.00 AM To 1.00 PM****Instructions:**

1. All Questions are Compulsory.
2. All Questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate full marks

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1 Most of the countries in the world have adopted the ----- economy.
a) Capitalist b) Socialist c) Mixed d) Co-operation
- 2 In a socialist economy the means of production were owned by -----.
a) Person b) Society c) Capitalist d) Industrialist
- 3 ----- is the golden mean of Capitalism and Socialism.
a) Imperialism b) Communism c) Democracy d) Cooperation
- 4 ----- factor was negligible in socialist economy.
a) Person b) Society c) Capital d) Production
- 5 Co-existence of Private & Public Sector means ----- economy.
a) Capitalism b) Mixed c) Communism d) None of these
- 6 Government has give many types of ----- to co-operatives.
a) Funds b) Guarantee c) Savings d) Tax reliefs
- 7 Co-operative societies are finally registered in the ----- office.
a) Registrar of Co-operatives b) Auditor c) International Co-operative Societies d) None of these
- 8 There were ----- numbers of Appellate Courts are functioning in Maharashtra.
a) 3 b) 4 c) 5 d) 6
- 9 Registration of Co-operative Societies is the ----- function of the Registrar.
a) Controllable b) Developmental c) Optional d) Statutory
- 10 Co-operative societies are very poor in the use of ----- principle.
a) Domestic b) Professional c) Government d) Co-operative
- 11 ----- Audit is mandatory on all co-operative societies as per co-operative law.
a) Statutory b) Continuous c) Internal d) Interim
- 12 The audit of the co-operative society is done by ----- .
a) Registrar b) Auditor c) Secretary d) Chairman
- 13 The audit of the co-operative society by its own internal auditor is called -----.
a) Statutory b) Continuous c) Internal d) Interim

14 To audit of co-operative society is -----.

- a) Compulsory b) Convenient c) Optional d) None of these

15 The auditor has to play a ----- role while auditing the organization.

- a) Interests of the members and the organization representative b) Guide of the organization c) Stakeholder d) All of the above

Q.2. Write short Notes (Three out of Four) .

15

- 1 Demerits of Socialism
- 2 Dis-similarities between Socialism & Co-operation
- 3 Functions of Co-operative Registrar
- 4 Need of Audit

Q.3. Write short Answers (Three out of Four) .

15

- 1 Explain the demerits of Capitalism
- 2 Explain the Co-operative Judicial System
- 3 Explain the Structure of Co-operative Audit
- 4 Explain the role of Auditor in Co-operation.

Q.4.. Answer the following question on broad. (One out of two).

15

- 1 Describe the Features of Capitalism.
- 2 Explain the changing role of Co-operatives in Globalization.

मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 जगातील बहुसंख्य देशांनी ----- अर्थव्यवस्था स्वीकारली आहे
अ) भांडवलशाही ब) समाजवादी क) मिश्र ड) सहकार
- 2 समाजवादी अर्थव्यवस्थेत उत्पादन साधनांवर ----- ची मालकी असते.
अ) व्यक्ती ब) समाज क) भांडवलदार ड) उद्योगपती
- 3 भांडवलशाही आणि समाजवादाचा सुवर्णमध्य म्हणजे ----- होय
अ) साम्राज्यवाद ब) साम्यवाद क) लोकशाही ड) सहकार
- 4 समाजवादी अर्थव्यवस्थेत ----- या घटकास नगण्य मानले जाते.
अ) व्यक्ती ब) समाज क) भांडवल ड) उत्पादन
- 5 खाजगी व सार्वजनिक क्षेत्राचे सहअस्तित्व असणारी अर्थव्यवस्था म्हणजे ----- होय.
अ) भांडवलशाही ब) मिश्र क) साम्यवाद ड) यापैकी नाही
- 6 शासन सहकारी संस्थांना अनेक प्रकारच्या ----- देते
अ) निधी ब) हमी क) बचती ड) कर सवलती
- 7 सहकारी संस्थांची नोंदणी अंतिमतः ----- ऑफिसमध्ये होते.
अ) सहकारी निबंधक ब) हिशोब तपासणीस क) आंतरराष्ट्रीय सहकारी संघटना ड) यापैकी नाही

- 8 महाराष्ट्रात कार्यरत असणाऱ्या अपिलेट न्यायालयांची संख्या ----- इतकी आहे.
अ) ३ ब) ४ क) ५ ड) ६
- 9 सहकारी संस्थांची नोंदणी करणे निबंधकाचे----- कार्य आहे.
अ) नियंत्रणात्मक ब) विकासात्मक क) ऐच्छिक ड) वैधानिक
- 10 सहकारी संस्था ----- तत्वाचा वापर करण्यात मागे पडतात.
अ) घरगुती ब) व्यावसायिक क) सरकारी ड) सहकारी
- 11 हिशोब तपासणी सर्व सहकारी संस्थांवर सहकार कायदानुसार बंधनकारक असते.
अ) वैधानिक ब) सातत्यपूर्ण क) अंतर्गत ड) मध्यावधी
- 12 ----- कडून सहकारी संस्थेचे हिशोब तपासणी केली जाते.
अ) निबंधक ब) लेखापरीक्षक क) सचिव ड) अध्यक्ष
- 13 सहकारी संस्था स्वतःच्या अंतर्गत लेखापरीक्षकाकडून आपल्या हिशोबांची तपासणी करते त्या हिशोब तपासणीस ---
----- म्हणतात.
अ) वैधानिक ब) निरंतर क) अंतर्गत ड) मध्यावधी
- 14 सहकारी संस्थाना लेखापरीक्षण करणे ----- असते.
अ) सक्तीचे ब) सोयीचे क) ऐच्छिक ड) यापैकी नाही.
- 15 लेखापरीक्षकाला संस्थेचे लेखापरीक्षण करीत असताना ----- भूमिका पार पडावी लागते.
अ) सभासद व संस्थेचे हित ब) संस्थेचा मार्गदर्शक क) भागधारकाचा प्रतिनिधी ड) वरील सर्व

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 समाजवादाचे दोष
- 2 साम्यवाद आणि सहकारातील फरक
- 3 सहकारी निबंधकाची कार्ये
- 4 सहकारी अंकेक्षणाची गरज

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 भांडवलशाहीचे दोष स्पष्ट करा.
- 2 सहकारी न्यायव्यवस्था स्पष्ट करा.
- 3 सहकारी ऑडीटची रचना स्पष्ट करा.
- 4 सहकारी संस्थेच्या ऑडिटरची भूमिका स्पष्ट करा.

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 भांडवलशाहीची वैशिष्ट्ये विशद करा.
- 2 जागतिकीकरणामध्ये सहकाराची बदलती भूमिका स्पष्ट करा.

Model Answer Paper

B.A. (2022) (SEM/CR) CBCS Part-II Semester-III Examination: Oct/Nov.-2023

Economics (IDS) Paper-I

COO1: Principles of Cooperation

Day and Date: Monday, 04/12/2023

Total Marks: 60

Time: 11.00 AM To 1.00 PM

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

1 जगातील बहुसंख्य देशांनी ----- अर्थव्यवस्था स्वीकारली आहे

अ) भांडवलशाही ब) समाजवादी क) मिश्र ड) सहकार

Option 1

2 समाजवादी अर्थव्यवस्थेत उत्पादन साधनांवर ----- ची मालकी असते.

अ) व्यक्ती ब) समाज क) भांडवलदार ड) उद्योगपती

Option 2

3 भांडवलशाही आणि समाजवादाचा सुवर्णमध्य म्हणजे ----- होय

अ) साम्राज्यवाद ब) साम्यवाद क) लोकशाही ड) सहकार

Option 4

4 समाजवादी अर्थव्यवस्थेत ----- या घटकास नगण्य मानले जाते.

अ) व्यक्ती ब) समाज क) भांडवल ड) उत्पादन

Option 3

5 खाजगी व सार्वजनिक क्षेत्राचे सहअस्तित्व असणारी अर्थव्यवस्था म्हणजे ----- होय.

अ) भांडवलशाही ब) मिश्र क) साम्यवाद ड) यापैकी नाही

Option 2

6 शासन सहकारी संस्थांना अनेक प्रकारच्या ----- देते

अ) निधी ब) हमी क) बचती ड) कर सवलती

Option 4

7 सहकारी संस्थांची नोंदणी अंतिमतः ----- ऑफिसमध्ये होते.

अ) सहकारी निबंधक ब) हिशोब तपासणीस क) आंतरराष्ट्रीय सहकारी संघटना ड) यापैकी नाही

Option 1

8 महाराष्ट्रात कार्यरत असणाऱ्या अपिलेट न्यायालयांची संख्या ----- इतकी आहे.

अ) ३ ब) ४ क) ५ ड) ६

Option 2

9 सहकारी संस्थांची नोंदणी करणे निबंधकाचे ----- कार्य आहे.

अ) नियंत्रणात्मक ब) विकासात्मक क) ऐच्छिक ड) वैधानिक

Option 4

10 सहकारी संस्था ----- तत्वाचा वापर करण्यात मागे पडतात.

अ) घरगुती ब) व्यावसायिक क) सरकारी ड) सहकारी

Option 2

11 हिशोब तपासणी सर्व सहकारी संस्थांवर सहकार कायदानुसार बंधनकारक असते.

अ) वैधानिक ब) सातत्यपूर्ण क) अंतर्गत ड) मध्यावधी

Option 1

12 ----- कडून सहकारी संस्थेचे हिशोब तपासणी केली जाते.

अ) निबंधक ब) लेखापरीक्षक क) सचिव ड) अध्यक्ष

Option 2

13 सहकारी संस्था स्वतःच्या अंतर्गत लेखापरीक्षकाकडून आपल्या हिशेबांची तपासणी करते त्या हिशेब तपासणीस ---
----- म्हणतात.

अ) वैधानिक ब) निरंतर क) अंतर्गत ड) मध्यावधी

Option 3

14 सहकारी संस्थाना लेखापरीक्षण करणे ----- असते.

अ) सक्तीचे ब) सोयीचे क) ऐच्छिक ड) यापैकी नाही.

Option 1

15 लेखापरीक्षकाला संस्थेचे लेखापरीक्षण करीत असताना ----- भूमिका पार पडावी लागते.

अ) सभासद व संस्थेचे हित ब) संस्थेचा मार्गदर्शक क) भागधारकाचा प्रतिनिधी ड) वरील सर्व

Option 4

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

1 समाजवादाचे दोष

Ans:

2 साम्यवाद आणि सहकारातील फरक

Ans:

3 सहकारी निबंधकाची कार्ये

Ans:

4 सहकारी अंकेक्षणाची गरज

Ans:

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 भांडवलशाहीचे दोष स्पष्ट करा.

Ans:

2 सहकारी न्यायव्यवस्था स्पष्ट करा.

Ans:

3 सहकारी ऑडीटची रचना स्पष्ट करा.

Ans:

4 सहकारी संस्थेच्या ऑडिटरची भूमिका स्पष्ट करा.

Ans:

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 भांडवलशाहीची वैशिष्ट्ये विशद करा.

Ans:

2 जागतिकीकरणामध्ये सहकाराची बदलती भूमिका स्पष्ट करा.

Ans:
